

NOVI GLAS

ČASOPIS HRVATSKOGA AKADEMSKOGA KLUBA

03 · 2018

**VA SRCI NIKAD NISAM PAUZIRAO.
BERTI KUZMIĆ U INTERVJUU.**

SADRŽAJ

IMPRESUM

Vlasnik i izdavač

HAK. Hrvatski akademski klub
Schwindgasse 14 /4 1040 Beč

Tel: 0043 (0)1 - 504 63 54
Fax: 0043 (0)1 - 504 63 5w4 9
E-mail: info@hakovci.org

Glavni urednik

Konstantin Vlašić
novi.glas@hakovci.org

Suradnici

Florian Wagner
Matthias Wagner
Nina Buranits
Vera Buranits
Anna-Maria Zvonarich
Marica Zvonarits

Fotoši

Michael Hedl
Kristijan Karall
Konstantin Vlašić

Korektura

Theresa Grandits

Karikatura:

„Priest“ Viktor Fedyuk (Tim P)
@ the Noun Project

Layout

Nikola Znaor

Tisk

PRINT & SMILE Agentur für
Printconsulting OG
Fliedergasse 45/ Siedl
2601 Eggendorf

Gefördert aus den Mitteln der
Volksgruppenförderung
des Bundeskanzleramtes

UVODNI ČLANAK

03

DAN MLADINE 2018

10

HRVATSKE NOVINE – NEKA POČIVAJU U MIRU!

04

INTERVIEW - BERTI KUZMIĆ: "ČA STOJI SVIT?"

14

Po staza mojih starih

06

ČUJTE, ČUJTE LJUDI SVI: PAX-I SVEČUJU 40 LJET!

18

IV. MOLITVA MLADE HRVATICE

08

VOLO u „Novoj kitici“

20

BREITBART NIJE IZVOR

09

Pozivnica za generlanu sjednicu HAK-a

22

UVODNE RIČI

Draga štiteljica, dragi štitelj,

Počinjem pisati ovu rečenicu u 3:53 ujutro, pandiljak. Grafičar Nikola Znaor vjerojatno spi doma u Amsterdamu, u Beču sigurno i lektorica Tereza Grandić spi, još i u istom kotaru kot i ja ovde. Kako, da se ovakove produkcije *Novoga glasa* ne moru držati regularnoga djetlatnoga vrimena? 12-h-dan ništ nij protiv ovoga. Ipak – jer poznam sadržaj. Isplati se posao.

Po redu. Počinjemo izdanje s nekimi medijsko-političkimi misli Matthiasa Wagnera o *hrvatski novini* (str. 4). Njegov članak još upotpunjava jedan komentar, ki se je nedavno tiskao u *HN*. To je zapravo tako posebna drskost (Frechheit) i bedavost, da bi ljudi morali iz protesta otpovidati nje abo.

S glavom još kod HN-komentara, bi preporučio jednostavno dalje štati. Florian Wagner je ovo ljeto bio na jednom za sebe jako važnom putovanju. Kot i mnogi od nas, su njegovi rođaci iskali sriću u tudji zemlja, daleko odaljeni od Gradišća. Florian je pokusio tu migraciju svojih praocev i -majkov rekonstruirati i tebi i predložio, kako bi ti mogao to sam/sama isto ostvariti (str. 6).

Čuda lipih slik najdeš u NG-u ov put. Te od *Dana mladine* je načinio Kristijan Karall, od 40-ljetnoga jubileja Paxov Michael Hedl. Hedl – kot jur par puti u zadnje vrime – je mene i pratilo na intervju, komu smo posvetili cover-stranicu. Berti Kuzmić je gitarist i pjevač Paxov i pred ljeto dan su mu

dijagnosticirali rak. Povidao je Michaelu i meni o svojem *comebacku* na pozornicu, o gubitku i ča ga ojača. Ja još nisam nikada peljao razgovor, ki me je ovako pobadnuo. Dragi Berti, i ovim putem još jednoč lipa hvala za tvoju otvorenu narav i vrlo *happy* smo, da opet nastupaš (str. 14).

Jako sam zahvalan tomu, da nam pišu i mlade Hakovke u ovom izdanju. Dvime (Anna-Maria Zvonarich i Vera Buranits) su za tebe doživile Dan mlađine u Cindrofu i opisale nje doživljaj, Nina Buranits je tako djelala s jubilejom Paxov – i ta članak se je vrlo ugodao (str. 18)! A i dalek put je išao članak Marice Zvonarits, ka trenutno živi i pomaže pri volontarijatu u Etiopiji i nam razlaže onde nje svakadašnjicu! (str. 20)

Vani prvi snig leži, a za četire ure čedu dojti djelači meni maknuti obloke. Bolje, ako je NG do onda išao u tisak. A na to smo ov put posebno znatiželjni, jer prvi put kanimo direktno u tiskari tiskati adrese na časopis. S tim bi si prešporili ekspedit. Držite nam palce.

Vidimo se na generalnoj sjednici
Konsti

PS: Kneissl zna, da nosim tu majicu.

HRVATSKE NOVINE

– NEKA POČIVAJU

U MIRU!

Redovito čitam apele glavnoga urednika Hrvatskih Novin, da bi se spasile odnosno spampetno financirale Hrvatske Novine. Čim već se približava mirovina glavnoga urednika Petra Tyrana, tim raste frekvencija ovih člankov, posebno u rubriki *Moje mišljenje*. Dost puta kritiziram glavnoga urednika gospodina Tyrana, ali mora se priznati, da on ide svaki vikend od priredbe do priredbe. Iako je morebit u toku tajedna manje posla nije čuda ljudi, ki bi bili pripravljeni djelati na vikendu. Toliko tomu. U aktualnom mišljenu (HN 25.10.2018.) piše glavni urednik „*Kod Slovencev u Koruškoj su se troja glavna društva složila u tom da ćedu skupu postupati i napraviti politički pritisak. Kod gradičanskih Hrvatov smo stoprv na putu do toga, ...*“. Ja ne mislim, da smo uopće na putu do toga. Nekate me krivo razumiti: Osvidočen sam, da postoji složnost u tom, da neka nadalje bude hrvatskih novin, ali ne da to neka budu Hrvatske Novine Hrvatskoga štamparskoga društva (HŠtD).

Kritika na aktualnom stanju i sadržaju Hrvatskih Novin je mnogovrsna i se je izrazila i od pršon, ke prez ikakove sumlje podupiraju opstanak HN HŠtD-a. Neki uzroki kritike/neke kritizirane točke bi se i prez dodatnih pinez mogli brzo riješiti, ako bi HŠtD i glavni urednik imali volju. Ignoriranje

kritike je ali voda na mlinu onih, ki nisu emocionalno povezani s Hrvatskim Novinama i si moru predstaviti druge vrsti hrvatske štampe.

Glavne novine u Austriji sve već forsiraju takozvana *trimedialitet*. To znači, da se u jednoj medijskoj kući načinja sadržaj za štampu, internet i radio-televiziju. Prepostavljam, da i gospodin Tyran misli na to, kad piše „.... koliko toga bi još bilo ne samo moguće nego i potrebno...“.

Dopustim si jednu **prognozu**, kako će **po mirovini Petra Tyrana** izgledati (privatni) medijski sektor Gradičanskih Hrvatov. Ova prognoza u glavnom temelji na aktualni projekti nekih „velikih“ društav, molbov, ke su se za 2018. Ijeto stavili na Savezno kancelarstvo, i na sadržaju diskusije o ti molba i projekti u Savjetu.

- Hrvatske Novine se već neće prodirati.
- Subvencije, ke Hrvatsko štamparsko društvo onda već neće tribati, ćedu se investirati u proširenje ponude u nimski regionalni novina.
- Sadržaj tih dodatnih stranic će dojti iz trih zviranjkov:
- Jedan dio će se jednostavno prevoditi iz općega sadržaja tih nimskih novin. Za to se ne triba žurnalista, nego samo prevoditelje.
- Drugi dio, ki naliže gradičanskohrvatsku

„scenu“, će se prodirirati u trimedialnoj redakciji, ka bi se mogla na primjer stvoriti iz team-a Radio-OP-a. Ov sadržaj će se na svaki način i prevoditi na nimski jezik, za Internet morebit i na madjarski i slovački.

- Uz nove redakcije ćedu se morebit i preuzeti članki iz madjarske strani od Hrvatskoga glasnika. Morebit se i stvari skupna prikrajnica redakcija.
- Dodatna sredstva za ov novi medijski pokret ćedu dojti iz sredstava Europske Unije i morebit i od strani crikve, ka bi se mogla po mirovini njeve žive subvencije pridružiti sa sredstvi Glasnika, ki bi onda izlazio kao prilog ili u okviru hrvatskih stranic tih regionalnih novin.
- Glavni urednik Hrvatskih Novin u mirovini će (morebit na honorarnoj bazi) redovito pisati komentare i nadopuniti sadržaj s novosti iz Beča, iz regije, ka će drugačije sigurno imati čuda manje mesta u novina.

Ne velim, da je ovo zločesto (čemerno) ili da je dobro, nego ono što mislim da će biti. Znatiželjan sam, koliko će od ove povidajke zaista nastati istina. Na svaki način je već realistično nego da će biti dnevnih novin za Gradičanske Hrvate.

Matthias Wagner

Klasični Orbán. George Soros je vrag i kriv na svem. Ovu teoriju zavjere (Verschwörungstheorie) zloupotribljavaju i FPÖ (Hofer, Gudenus) i drugi ekstremno desni političari – Soros je američko-madjarski milijader i židov. Orbán projicira sve na njega, ča je negativno – pred svim da je kriv na krizi s biguncima. „Sorosova mrija“ da vodi gibanja/toke migrantov. Ča je to za zjalavi argument? Jedna osoba?

Zvana toga je ovo antisemitsko! Orbán koristi rič Geldmänner. DÖW piše, da je ta ideja o premočnom i prebogatom životu stara kot antisemitizam sam. Prije je bio Rothschild cilj, sada Soros – veli znanstvenica Ruth Wodak. Zionistiche Weltverschwörung? Ste to jur koč čuli? Hrvatske novine, sramujte se. I datum Vaše publikacije nije idealan - 9.11. Ča je bilo točno na ta dan pred 80 ljeti?

Ovo je citatili kako?

Orbán predbaciva EU da slijedi Sorosa

Viktor Orbán o migranti i Georgiju Sorisu: Ako negdo želi negdje živiti, mora imati suglasnost te države i nje gradjana!

„Medjunarodni zakoni o azilu jasno kažu da nigdje nima prava izabrati živiti kade hoće, a svaka zemlja ima svoje vlastito stanovništvo. Da bi negdo živio negdje drugdje nego kade je rodjen, on treba pristanak ljudi i zemlje kade želi živiti“. rekao je madjarski premijer Viktor Orbán za **RADIO KOSSUTH**, a prenio **breitbart.com**.

„Ako neki ljudi želju živiti u Madjarskoj, oni moraju tražiti odobrenje madjarskoga naroda. Ne more postojati me-

HN-watchdog: Konstantin Vlašić

djunarodno načelo, norma, sud ili organizacija ka veli, da nije bitno ča madjarski narod misli o vlastitoj zemlji i o tomu s kim želju živiti zajedno, tr da će to negdo drugi odlučiti za nas. To je nemoguće!“, rekao je Orbán prije nekoliko dani komentirajući odluku Europskoga suda za ljudska prava kom je Madjarskoj naloženo da mora platiti naknadu dvim deportiranim ženam iz Bangladeša.

Madjarski premijer Orbán optužio je peljačtvu EU i eukrakte da vrijedjaju, zbanuju države članice, zloupotribljavajući svoje moći, tr slijedu naredbe milijardera Georgea Sorosa.

„Ne postoji takov medjunarodni princip. Postoji, međutim, uspostavljena medjunarodna kampanja ka je u tijeku jur već od desetljeća. More se povezati s imenom Georgea Sorosa ki nastoji dokazati, da granice nimaju smisla i da nacije nimaju pravo odlučivati s kime želju živiti zajedno“, tr je dodao: „Dopustite mi da ponovim: ove (otvorene teorije granic) zamišljene su u Sorosovoj djelaonici, a one su se takaj infiltrirale u niz medjunarodnih institucijov. Moramo se boriti protiv toga. Moramo se boriti protiv tih ljudi. Moramo učiniti svoje akcije transparentnima i moramo jasno razjasniti da se često ne radi o ljudski pravi, već o pohlepi i biznisu s migrantima.“

Viktor Orbán je u razgovoru za **RADIO KOSSUTH** rekao da su napadi eurokratov na Madjarsku posebno motivirani, osvrćući se na prijetnju Europske unije pravnimi mjerama zbog madjarskoga zakona i traži od organizacijov ke djeluju u Madjarskoj, a financiraju se iz inozemstva, da javno objavu svoje izvore finansiranja.

Madjarski premijer Orbán je naglasio da vjeruje da je madjarska vlada ostvarila nešto bitno: „Otkrili smo prikrivenu mriju, mriju Georgea Sorosa, i dan za danom otkrivamo gđo je sve povezan s njim“? (breitbart.com, Priznajem)

Migracija ovako ne funkcioniра – i nijedno selo tako ne funkcioniira.

Ad breitbart.com.

Neki headline-i na stranici:

- White students now a minority on 23 British universities
- White christians now minority in United States
- Vladimir Putin suggests jews were behind election interference
- Austria: Deportations up 36 Percent Under Populist Interior Minister
- Austria: 40 Per Cent of Islamic Radicals Arrived as ‚Refugees‘
- Glenn Beck: Trump Is Like Adolf Hitler in 1929

O Breitbartu

Welt.de, 2017:

„Die Vision des 2012 verstorbenen Gründers Andrew Breitbart und seines Nachfolgers Stephen K. Bannon war und ist, wie Bannon einmal „Bloomberg“ sagte, „ein globales, Mitte-rechts-populistisches Nachrichtenangebot gegen das Establishment“ aufzubauen.“

Izvor? Stichhaltiges Gerücht (C) J. Gudenus, FPÖ. Ki to potvrđuje?

New York Times, 2016:

„The Republican presidential nominee, Donald J. Trump, has hired a top executive from Breitbart News, Stephen Bannon, as his campaign’s chief executive, raising expectations that Mr. Trump will adopt the more aggressive style that the site has championed.“

Pikantno: Orbán sam je študirao 1989. pomoću stipendija Georgea Sorosa u Oxfordu.

Welt.de, 17.11.2018:

„Der ehemalige Wahlkampfleiter von US-Präsident Donald Trump, Steve Bannon, wird den ungarischen Premierminister Viktor Orbán beraten.“

Hrvatske Novine citiraju hrvatski portal Priznajem, ki citira Breitbart (!!!), ki citira Radio Kossuth. Ste se koč igrali «Stille Post?»

Der Standard, 4.10.2018:

„Die rechte Nachrichtenwebsites Breitbart und Infowars dürfen bei Wikipedia nicht mehr als Quelle für Fakten verwendet werden. Dafür haben sich Autoren der englischsprachigen Wikipedia in einer öffentlichen Abstimmung entschieden. Breitbart sollte „wegen seiner Unzuverlässigkeit niemals als Referenz für Fakten genutzt werden“ lautete der Konsens.“

I Novi glas znamda?

Ki je ov članak napisao odnosno prevodio u GH? Urednik? FF? Ili ka druga dubiozna kratica?

PO STAZA MOJIH STARIH

Pomoću interneta se more istraživati o svojim korijeni. Moja baba se je rodila u Chicagu, nje starji - kot i mnogi drugi Gradiščanci - su u 20i ljeta prošloga stoljeća napustili Austriju i emigrirali u SAD. Ja sam u augustu bio med drugim u New York Cityju i Chicagu i sam nje put u Ameriku pratio.

Hamburg, 26. junija 1923. - brod *Resolute* brodarskoga poduzeća *United American Lines* isplovljuje iz hamburške luke prema luki grada New York Cityja. 7. junija je brod stigao u New York. 300 emigrantov iz Europe - od Gelsenkirchena sve do Temešvara - napušta brod u ufanju, da u Ameriki moru početi novi i bolji život. Med njimi su i bili dva Pinkovčani: Markus H., ki je dalje putovao k svojemu šogoru u Chicago, i Justina K., moja prebaba. I ona je putovala dalje k svojemu šogoru u Chicago, ki joj je i platilo voznu kartu od New Yorka do Chicaga.

Hamburg, 21. julija 1923. - opet isplovljuje brod brodarskoga poduzeća „United American Lines“ iz luke u Hamburgu prema gradu New York Cityju, ov put brod *Mount Carroll*. I ov put je i Gradišćancev na brodu. Viktoria B. iz Fileža je s nje tri sini Michael, Demeter i Paul emigrirala u Milwaukee, kade je nje muž Paul jur čekao. I moj predica Ferdinand J. iz Pinkovca je med onimi ljudi, ki su 2. augusta 1923. stupili na tlo Ellis Islanda. On je putovao dalje k svojemu bratu Jozefu u Chicago.

Žasto to tako točno znam? Organizacija *The Statue of Liberty-Ellis Island Foundation*, ka podupira održanje kip slobode i zgradov na Ellis Islandu, ima sve ove podatke online. Na Ellis Islandu je bilo od 1892. do 1954. sjedišće vlasti za emigraciju SADA. Svi emigranti, med njimi i velik broj Gradišćancev, ki su kanili emigrirati u SAD u toj

periodi morali su prolaziti registraciju i kontrolu na ovom otoku.

Ja sam bio 2. augusta ovoga ljeto, ada točno 95 ljet potom da je moj predica stigao tamo, na Ellis Islandu i sam istraživao put (gradišćanskih) emigrantov. Kad je brod stigao na Ellis Island se je izradio popis svih putnikov, ki su bili na brodu. Kapetan broda i vraćitelj broda su morali potpisati ov popis i potvrditi, da na brodu nije došlo do epidemije (i tako da oni nikoga ne isključuju od mogućnosti emigracije). Potom su ljudi otpeljali u veliku halu, onde je došlo do dalnjih zdravstvenih kontrola i do registracije. Jur na putu po stepenica gori u halu su vraćitelji napravili prve kontrole i markirali s kredom kapute onih, ki su nekako bili uočljivi. Daljnje kontrole nisu bili ugodne, ali mora se jur na ovom mjestu reći: Samo mali broj betežnikov su poslali najzad.

AFFIDAVIT OF THE MASTER OR COMMANDING OFFICER, OR FIRST OR SECOND OFFICER

C. C. Higgins *S. S. MOUNT CARROLL* from *HAMBURG*

I, *C. C. Higgins*, *MASTER of the S. S. MOUNT CARROLL*, do solemnly, sincerely, and truly declare that I have caused the surgeon of said vessel sailing therewith, or the surgeon employed by the owners thereof, to make a physical and mental examination of each and all of the aliens named in the foregoing Lists or Manifest Sheets, _____ in number, and that from the report of said surgeon and from my own investigation, I believe that no one of said aliens is of any of the classes excluded from admission into the United States by section three of the Immigration Act, and that also, according to the best of my knowledge and belief, the information in said Lists or Manifests concerning each of said aliens named therein is correct and true in every respect.

C. C. Higgins *MASTER Officer*

Sworn to before me this *Aug 23* day of *19*
at *NEW YORK*

P. Bowen *Immigration Officer.*

STATES IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL

States, or a part of another Insular possession, in whatever class they travel, MUST be fully listed and the master or commanding officer of each vessel carrying such passengers must upon arrival deliver lists thereof to the immigration officer.
STEERAGE PASSENGERS ONLY

Arriving at Port of																							
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35		
Whether going to live in the United States, and if so, where and when?	By whom was he sent?	Whether going to join a relative or friend, and if so, what relative or friend, and his name and complete address.	Age	Sex	Condition of health, mental and physical.	Weight	Color	Place of birth															
No. on List	Whether going to work and if so, for whom and what kind of work?	Whether going to school and if so, what kind of school?	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100	From 1 to 100			
1	yes uncle	uncle: August Dodenhoff, 125 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.	perm.	yes	no	no	no	no	good	no	5	8	fair	bl. blue	no	Germany	Hamburg						
2	brother	brother: Carl Ulrich, 11818 Harvard Ave. Chicago, Ills.	perm.	yes	no	no	no	no	good	no	5	7	bl. brown	no	Y	Nieder-	Kirchen						
3	sister	sister: Anna Augustin, Secaucus, N.J.	perm.	yes	no	no	no	no	good	no	5	9	brown	no	Y	Census							
4	uncle	uncle: Fridolin Schwartz, 1204, Grayville Ave. Chicago, Ills.	perm.	yes	no	no	no	no	good	no	5	8	brown	no	Y								

Veći broj betežnikov je došlo u bolnicu na otoku. Potom da su ozdravili, su smili putovati dalje na kopno.

Po zdravstveni kontroli su emigrante formalno kontrolirali. Pregledali su podatke i informacije iz popisa putnikov, da li su informacije plauzibilne. Informacije su bile jako opširne: Državljanstvo, rasa (ončas još legitimno pitanje), profesija i tako dalje. Od početka dvadesetoga stoljeća je svaki emigrant morao i svaka emigrantica morala javiti cilj u SADu i gdo na nju/njega čeka. Interesantno je, da su javili austrijsko državljanstvo i kot rasu „Croatian“.

Oni, pri ki su emigracijski oficiri imali sumlje, da li su informacije korektni, su morali pred tribunal. Ako je tribunal odlučio, da podatki nisu korektni su poslali emigranta opet najzad.

Svi oni, ki su smili napustiti Ellis Island, su onda dostali (ako je jur bila plaćena) ili kupili kartu za vlak. Emigranti zvečega nisu govorili engleski tako da su suradnici na Ellis Island jednostavno fiksirali kartu s heftericom na pratež emigrantov.

Konduktori u vlaku su kontrolirali karte putnika na pravoj štaciji – takorekuć – rivali je od jednoga vlaka do drugoga dokle su bili na cilju. Tako su i moj predida i moja prebaba morali putovati do Chicaga.

Moj predida je prvo živio kod svojega brata, moja prebada kod svojega šogora. Kasnije su kot par živili med drugim u West Superior Roadu, onde se je i narodila moja baba. Adresu sam našao u rodnom listu svoje babe. Nažalost nisam imao babin originalni rodni list, ali sam si naručio kopiju lista kod ureda za genealogiju kotara Cook County <https://www.cookcountygenealogy.com/>. Kot sam izvidio pomoću web-stranice <http://buildings.transitized.com/> zgrada još uvik postoje. Prošao sam, da si pogledam tu zgradu. Vidio sam, da je za dvije familije. Baba je rekla, da ova zgrada nije bila velika i da su se kasnije preselili u veću. I ta kuća još postoji pak sam pogledao i na North Oakley Boulevard. Adresu sam našao na smrtnom listu svojega predide. Ov list sam isto naručio kod ureda za genealogiju.

Baba i nje mama su pred drugim svitskim bojem opet došli u Pinkovac. Nje oca su pokopali u Chicagu, grob je plaćen za 99 ljet. Baba mi je i jednoč rekla kade je nje otac zakopan i tako sam i tamo prošao. Nažalost već nisam znao točnu lokaciju, ali imao samo fotografiju groba. Na toj fotografiji je bilo jedno markantno križanje med dvimi puti i dvimi markantnimi grobi. Moj brat je mogao identificirati lokaciju groba na *Google Maps*. Na St. Joseph Cemetery sam video puno grobova s hrvatskim imenima: Stubits, Jandrisits, Meksits, itd. Nije bilo lahko i nastalo je škuro, ali konačno našao sam i grob svojega predide u Chicagu.

Cimitor se nalazi malo izvan grada. Dok je grad Chicago još u neki smijeri sličan evropskim gradom, je okolica cimitora potpuno američanska. Surealna je čut kad si premislim, da sam našao trake svojih krvnih rodjakov onde, već od 7.500km udaljeno od doma.

Florian Wagner

IV. MOLITVA MLADE HRVATICE

SAM

ja sam sam

ti si sam

on je S. A. M.

mi samo sami

vi ste sami

oni su sami

ja ne kanim biti S. A. M.

radje ču ostat samac

Mlada Hrvatica, 22.9.2018.

BREITBART NIJE IZVOR.
AKO NISTE RAZUMILI.
BREITBART NIJE IZVOR.
BREITBART NIJE IZVOR.

DAN MLADINE 2018

Hej ljudi! Ste i vi bili na ljetošnjem Danu Mladine u Cindrofu? Ne? No mi smo bile sve tri dane skroz.

Ali to ništ nije, mi ćemo vam sve povidati ča ste zamudili. ;)

Počelo se je jur petak u 14 uri na dićjem otpodnevnu. Kotno svako ljeto su imali jako šaroliku i veliku ponudu programa. Dica su se zabavljala s bugnjanjem, športom, moljanjem kapicev za spominak, itd.

Potom je išlo dalje u pivnici Kulturnoga centra s otvaranjem Dana Mladine. Zanimljivo je bilo slušati čitanja Jurice Čenara, Ane Šoretić i Dorotheje Zeichmann.

Sol! Sve lipo i dobro, ali ča ne fali mužika?

Kad smo sve naša dugovanja otprimili u kemp, ki je bio ljetos u sportskoj dvorani osnovne škole, smo se skupa otpravili u takozvanu Reiterhalle kade su bili koncerti. Nij bilo teško za najti - moralni smo samo pojti po sluhu, aš grupa Jay Bow je jur otvorila noćni program. Pili, tancali i feštali smo - kot se to na Danu Mladine kera/dostoj! Super štimungu su načinile grupe Jay Bow, Učiteljice (ke su bile ne tek za oko, nego su i super jačile) i Bosutski Bećari, ki su bili lip završetak ove noći.

Ali ako ste jur bili sami koč na Danu Mladine, znate da se ne ide veljek domom. Još ka ta runda špricerov i se meru družiti s Bećari, pa je i jur imao seoski pek otperto. No to se i najboljim stane! A kad se sada već nij isplatilo pojti spati, smo se ravno upravili u krčmu. Znate koliko krčmov je Cindrofi? Mi smo po tretoj prestali brojiti. Po kratkom powernapu smo se zbudili točno na objed. Na rastoku Šimetić su nas gostoljubivo pogostili. Fakt: Gulaš je jako dobar po dužičkoj noći! Još i live-mužiku smo imali. U dvi je veljek dalje išlo s Ironmanom. Vi se sada sigurno pitate ča je to... I mi nismo znali ča nas točno čeka.

Predstavite si ovako: Grupa odraslih ljudi, ki već (ili još?) nisu gong trizni, se igraju va timi dijele igre kao „Scheibtruhenslauf“, „Tauziehen“ pak i malo preminjenu igru „Bierkistenlauf“. Ja mislim, da vam je svisno kako veselo nam je bilo! Gizdavi dobitniki „Schaumrollen-a“, tim Victory, su skupa sa svimi va uri pojili njevu nagradu. (Bio je ali zaistinu velik Šaumrujn!)

Kao novi člani HAK-a, Dan Mladine za nas već ne znači samo svečevati. Zaposlili su nas kod prodaje lajblov i na kasi. Ali moramo reći - čuda heca smo imali.

Ipak smo imali dost lazno za tancanje va prvom redu kod naši Bruji, ali i kod zvijezdic večera, Prljavoga kazališta. Još i selfie smo načinili s jačkarom! Hala je bila tako puna, da je skoro puknula. Komu je bilo najpr pred pozornicom preveć ljudi, je prošao u zadnji dio hale na zvanaredan Britve Burger. Po Prljavom je zaigrala grupa TS Šetnja iz Židana. Publika je tako ljubila, da je nisu pustili iz pozornice dolni. Ali koč mora biti i dost, tr smo se dali ravno na put u kemp.

Nij za vjerovati, da smo jur treti dan ovde! Kamo je čas prošao?

Jedni su se nedilju lipo naspali, a drugi su vrli prošli k maši i se za njeve grihe oprostili. No točno na pomašnicu smo se i mi pridružili. Mmmhh kako smo to jilo poždrokali. Imali su svega! Hrena s govedskim mesom, špecle sa sirom, salate, itd.

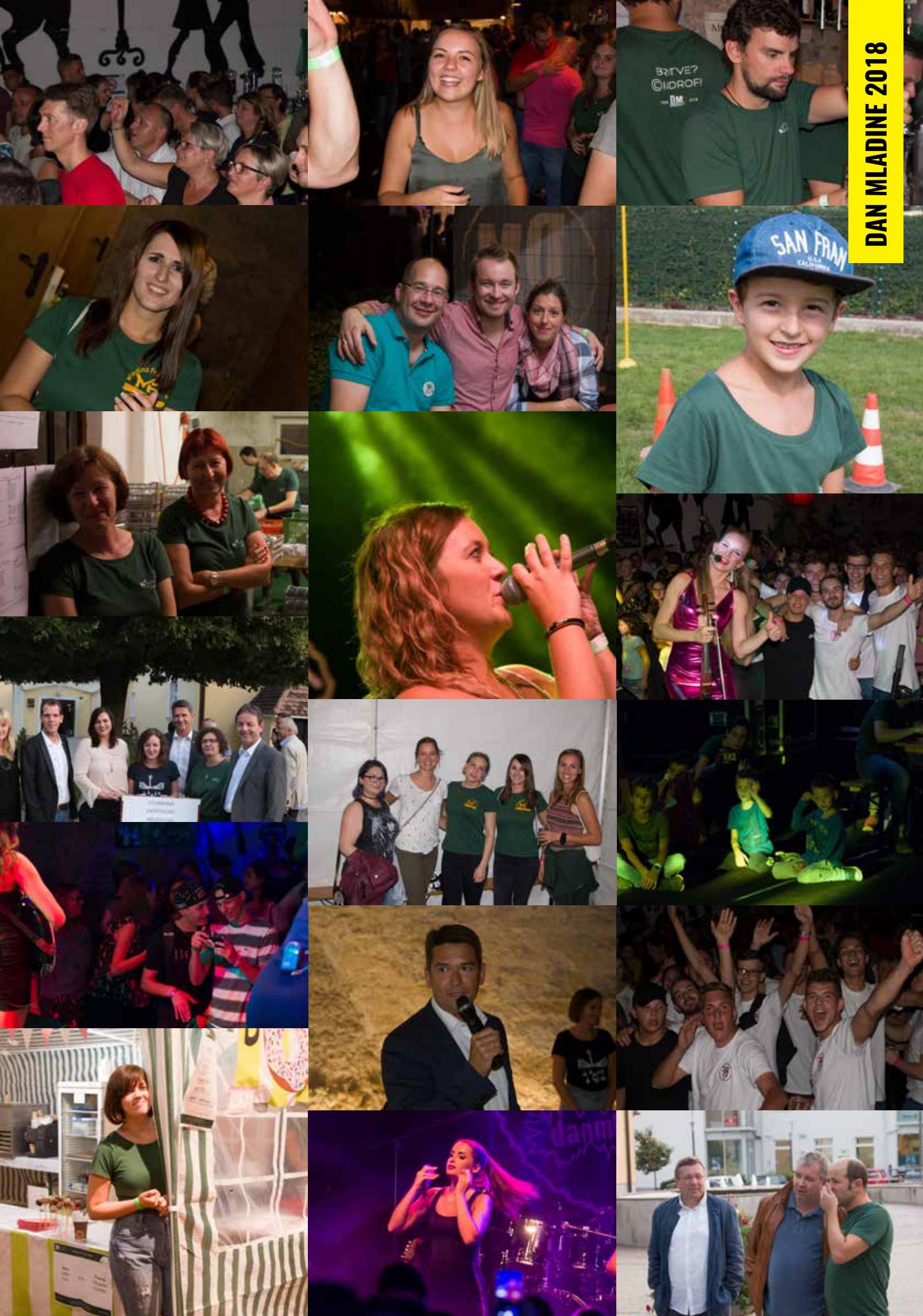
Folklorno otpodne je bio lip završetak Dana Mladine. Svakakove tamburaške i folklorne grupe su zabavljali stare i mlade.

Čestitamo Cindrofcem, da su Dan Mladine 2018 ovako dobro organizirali i ovako veliku feštu na noge postavili.

A kot se kod nas na Mjenovi veli: Jako dobro smo se špirali!!

Anna-Maria Zvonarich, Vera Buranits

DAN MLADINE 2018

DAN MLADINE 2018

BERTI KUZMIĆ: “ČA STOJI SVIT?”

Pax-gitaristu i pjevaču Bertiju Kuzmiću su prošlo ljetno dijagnosticirali rak. Ta vist je bila šok za sve, ke ga poznaju. Čim lipše je njega opet viditi nastupati. Pred praznom dvoranom Kuge smo se našli za ov intervju. Slijedi kako otvoren razgovor o gubitku, snagi i mužiki.

Novi glas: Kako je danas bio tvoj dan? Ti si imao dvi probe, skoro tri.

Berti: Jako lip dan je bio. Imao sam probu sa Zelenjaki i sa stariom vinom. To znači, da sam još frižak.

NG: Koliko bi mogao imati na dan?

Jedna bi bila još išla.

Ovde si je ki zabil jedne tambure (kaže na praznu pozornicu Kuge...)

Ako si ti zameš – mr ove su štimane kot gitare – si moremo ča zaigrat.

Ja imam svenek ta problem, da sam livi a si ne morem igrat na instrumentu, ki je za dešnjake.

Ja sam se to kanio naučit, ali ti moraš bit livi. Kad smo popali igrat, ko je Rudi jedne gitare igrao, a ja druge. A ja sam se zaistinu kanio na drugu stran postaviti, da bude simetrično. Ali mi svi smo va isti smjer gledali.

Idemo u današnje vrime. Kako dugo si ti sad morao pauzirati?

Ja zaistinu va srca nikad nisam pauzirao. Ja sam samo pauzirao, kad tjelovno već nisam mogao. Od Božića do Pax-fešte sam pauzirao. Ja nisam muzičar, ja sam mužikant – ja jačim. Ja sam pjevač. Ja ču sigurno tako dugo jačiti, dok me ljudi budu kanili čut – neka mi prosim ali onda velu, kad neka prestanem. Pauzirat sam morao – od lajnskoga ljeta pred Božići, kad sam imao operaciju, pak su mi tu čemernu vist rekli, da je zločesto s manom. Onda sam ja inako črno video. Ja sam tako čutni čovik – ja rekoh, da je konac. Žitak – da je sad bilo. Na sriču su me moja familija, moji Paxi, Zelenjaki i toliko ljudi kroz ov teški čas sprohodili. Da sam vo podnosio – tomu sam jako zahvalan.

Doma nisam bio tako motiviran. Kad sam htio dosta tako porinutu čut, ja moram ča djelat – onda sam se htio malo na klavir sjest, pak sam na klaviru igrao melodije po mojoj čuti. Škoda da to gor nisam gorika zeo. Toga se jadam. Ja sam igrao, onda sam došao va jednu jačku nutr. Onda kad sam htio bit veseliji, sam igrao «kad čemo se probuditi».

Najgorje je bilo, kad sam to od Olivera dočuo. Ja sam bio onda va bolnici – sam dosta kemo-

terapiju – pak sam gledao Olivera pokop. Ali to nikomu ne preporučam. Nisam mogao herat to gledat. Ja sam poslušao, gledao i sam si mislio, ja još imam toliko pred manom. Pak vo ne morebit sve – ja još kanim ljudi razveselit, mladim muzičarom znama da i peldu dat. Nek zakrit se sa svojom mužikom nij dobro. Ti se moraš otpri. Za jednoga muzičara je publika oto, ta svit. To je ča lipoga.

Razlog – k tomu, zač sam te pitao isto za ov intervju – je, i kad sam imao tu čut, da se ljudi jako veselu, tebe vidit na pozornici pak opet nastupat. Kako otvoreno si ti s tom bolestom onda zahajao? Su to svi znali onda?

Ja se nikad nisam shranio, ali moja bolest je nažalost tako, da moram jako pazit, da se od ništ ne dobavim. Kemoterapije cipljenja uništi. Još i hunjavka je za me teška, ali ako bi med ljudi išao, onda bi bio sigurno čuda teže imao. Ovako su bili tako zadovoljni s manom va špitalji. Meni su rekli, da se ne vozim u tramvaju, neka se u tak-siju ne vozim, neka se ne vozim metroom. Neka prosim ne idem med ljudi. Pak to me je najjače bolilo. To je bilo za mene najgorje. Ja moje ljudi tako rado vidim – ja je objamim, ovo je moj svit. I moći ne bi bio imao, da igram. Zato sam se ovako branio betega. Ali ja nisam mogao nikomu reć: neka me popast. To mi je nemoguće bilo. Moji Paxi su mi dali pri svakom nastupu pri njimi živiti, su mi htili whatsapp poslat. Na jednu stran sam se veselio, a na drugu trpio, da nisam mogao bit s njimi.

Si bio onda čuda ovde? Malom Borištofi?

Bio sam i Beči, ali najveći dio sam bio doma u Malom Borištu. Ovde imam naturu, ovde morem pojti van. Ovde sam mogao se po zavrtu šetati. Sunce, pak naturu sam tako uživao – pak koprive! Mene je sve veselilo. Ja sam samo gledao, kako to sve raste. Ja sam imao toliko lazno. A to me je sve tako ablenkalo – ja sam se tako htio napunit, a onda kad sam htio domom dojt, onda sam bio drugi čovik. A onda sam video – oh, sada je dvanaest, i sada moram opet tabletu zet. Ali sad se moram leć. Sam umoran. Svenek sam si kanio već dopustiti, nek je bilo moguće. Ja sam i kanio bižat – ali nisam htio daleko dojt. Par metrov, pak sam počeo puhat. Onda sam rekao: «Berti, još nisi tako daleko. Ti moraš dat tvojemu tijelu časa.»

Kad je onda počelo bolje nastat? Kad je bila zima mimo?

Ja ti moram reć, na početku mi gor tako čemerno nij išlo. To je bilo tako kot da čovik pred brigom stoji. Ja sam pred brigom bio i ja sam znao, da ta brig moram prevladat. Ja sam kod toga briga popao – kade su me operirali. Pak sam onda popao na ta brig gori pojti, sam dosta prvu terapiju – tu sam podnesao nako još mlačno. Ovde još

sunce vidim. Onda je druga terapija bila – onda je jur bilo teže. Kod trete sam mislio, da to već neću zdurat. To je bilo tako teško. Ali s pomoćom od moje Anne sam to sve zdurao, sam to ne bi mogao podnosit.

Ako ste vi onda tolkokrat nastupali – kako ja poznam krčme...

Sve zakadjene, da nij *lufta* za dostat. Ja sam bio tibetanski redovnik (Mönch).

Ja sam htio ljudi moliti – kad smo htili va društvi igrati: «Dragi ljudi, nekate kurit. Prosim vas, vo nij dobro za vas!» Pravoda sam i na me mislio, ali mene onde nikad nisam opomenuo. Za mene je to bila najveća sriča, kad sam ja po prvi put mogao va centru nastupat, pak kad sam vidio ljudi bez dima i kako su srični.

Zapravo nij bio prvi put, da ste vi imali u grupi koga, ki je imao tešku bolest. Cora – ona je pred desetimi ljeti umrla. Kako je onda bila situacija i u prispolobi s tobom?

Ti si moraš predstaviti, mi smo bili partneri – ne va žitki, ali mi smo bili tako dugo skupa parneri. Teško je to za razložit. Mi smo jedan drugoga pravali, si sve povidali. I to va meni živi i to me i ojača. Ako na nju mislim, onda je jako ljubezno. Mi smo onda i revnjem igrali za nju. Mi smo se toliko zavježbali. Ali za jačit nisam bio u stanju, mi smo sve instrumentalno igrali. To je bilo čudnovito.

Ja sam nažalost, kad sam va Kugi skupa s drugimi ispumpao pivnicu, zamudio vaš nastup Gerištofi (vidi stranica 18). To je tužno. Ča sam ja ali kasnije čuo, da su se Coffeeshockeri jako čudili, kad su te pozvali na pozornicu, da Feri pak ti s njimi jačite «jedna mala plava» pak oni su bili tako presenečeni. Tebe poznaju kot marljivoga gitarista i onda tako divlji frontman iz toga nastane. Je to svenek u tebi nutri ili je to stari Berti kako je bio pred 30imi ljeti s Paxi?

Kad se ja na pozornici postavim, imam ja moju ulogu. S te uloge ne morem van. Mi smo svaki na glajnoj stepenici. Kot tovaruštva je najvažnije, da se skupa sjedeš pak da se skupa jadaš i veseliš i probaš i gledaš, da za jedno uže vučeš. A jedan čas sam imao tu divlju slobodu – to čovik doživi, ali se potom isto umiri. A kad smo zaistinu tako rok-verzije od jačkov igrali, sam to zaistinu uživao. Ja sam se tako zaživio va svaku jačku i to još svenek djelam, kad me vrag davi. Ja sam to morao tako doprimiti, a ako su mi teksti sfalili, su mi drugi napamet došli. Ča sam se ja najacio svakačike stvari (se smije). Problematično nastane, ako ki s manom u koru jači.

Ja nisam naučan da ljudi sidu, ili da ljudi nek poslušaju. Kod mene se mora svenek ča gibat. Ja moram svenek malo ljubavi čutit. Kad ja va publiku gledam, sam znatiželjan, kad si ide Rozma-

rija po Janoša ali kad će se pojti Franjo po Tildu – aš va jačka im se vidi, pak čedu se zakvačit, pak čedu začet tancat. A va to smo mi nutri zrasli – na početku smo mislili, da ćemo koncerte davati. Onda smo vidili, da se ljudi kanu sami razveseliti i razgibati. Tancanje je najbolji špas i najbolja mogućnost, da si mladi bliže dojdu i čovjek te šnicle izdjela, ki je znam na kiritof pojio.

Kako si ja morem predstaviti onda jedan od vaših prvih nastupova?

Mi smo bili sprobani, nek nismo bili u stanju, naš ekvipment transportirati. Ja sam bio 15. Ekvipment je bio puno teži, »boah« ti boksi. Onda smo imali prijatelje, ki su nas hteli voziti. Kad je Franjo dostao *Firašajn*, smo se malo laglje. Kod prvih nastupova nismo znali, kako to gluši. Ljudi su poslušali, a mi nismo znali, je li je vo sada bilo dobro. Čuli se nismo dobro, jer monitorov va ti

čaš još nij bilo. Ja sam vikao, ja sam htio krečati dok već nisam imao glasa. A sad je to super s tehničarom, ki ti da već višine na monitor ili manje. To nij za vjerovati, drugi svit!

Vi imate sada isto svenek vlačiti ekvipment, ili?

To smo si tako uredili, to najljutije funkcioniра. To se sve poštika, imamo mišpult programiran od dvorane – samo malo ča korigirat pak jur igramo.

Kako je onda došlo tomu, da ste vi u grupi – bili ste četiri muži – odlučili, da ćete druge pjevačice ili pjevačicu zetnuti k vam u sastav? Vi svi inak znaate jačiti.

Dost muži je kod nas, ki su va glasi dobri. Ali va tom času – fosili, srebrna krila, čuda drugi – su svi imali jačkarice. Naše domaće jačke smo si mogli jačiti, pak smo vidili, da ljudi kanu i te druge jačke

čut. A to ne moreš doprimit bez ženskoga glasa. Kako ćeš to? Eunuhi nismo.

Kade su tvoji muzički korijeni?

Ti mi nećeš vjerovati. Ja sam bio prvi profi-pjevač Gerištofi. S petimi ljeti sam bio na plući jako teško betežan. Ja sam bio osam mjeseci va bolnici Beči, kade su me zvračili. Mene su časne setre podvarale. A one su upstile, da je za moje zdravlje jačiti dobro. Ja sam se od Heintjea (nizozemski šlagerpjevač) – kad je on bio mali dičak, je on jačke jačio za mame i stare majke – a te sam se sve naučio. To znači isto, da sam se va osam mjeseci nimški naučio – isto to kroz muziku. Da sam onda hrvatski zabio i to sam se opet morao naučiti – ali to je druga priča.

Još i va Augarten k Sängernabnom su me onda časne sestre otprimile. Onda sam po prvi put upoznao jedan instrumenat i vidiо: ok, ti

bijeli *Tasteni* čega drugoga djelaju nek črni. Gerištofi va tu dob još gor nij bilo mužike. Samo crikvene jačke sam poznao.

Bio sam prvi profi Gerištofi. Blaguss, poduzetnik sa svimi busi - on je čuda puti došao u Gerištof jednomu rođaku na pohod. Tote sam zajačio «Mama» ili «ich bau dir ein Schloss» i tako dalje. Meni je bilo svejedno. A on je bio tako veseo, da mi je dao 5 šilingov. A ja sam ga pitao: Zač? A on: Kad si tako lipo jačio - a drugi put kad sam ovde, ćeš mi opet zajačit!. A ja sam se veselio, kad sam mojoj braći onda mogao meru sladoleda kupit. To je bilo zvanaredno, jer si to nismo mogli sve-nek kupit.

S desetimi ljeti sam se Kršljoni (Kirchschlag) va školi počeo gitare naučit. Potom sam došao Strebersdorf u školu.

Tote je bio dobar učitelj za mužiku i onde sam dalje igrao gitare u školskom bendu s 12imi ljeti. Svirali smo vjerske jačke zvečega i gospele i smo nastupali u svakom «Haus der Begegnung» u Beču. Bilo je to naticanje, a to je bilo velika motivacija za nas.

Ako bi ti denas bio dvajset ljet star, bi ti išao istim putem muzikalno? Ta put je zabavna pop-mužika. Ali po hrvatsku?

To je bio drugi čas. Onda je bilo hrvatsko čvrsto, a da sam se ja s hrvatskim toliko bavio, tomu se moram zahvaliti Paxom. Ja sam bio svenek va nimski škola pak ja vu scenu nisam poznao. Kad smo se mi počeli probati, nismo smili iz stana. Mi smo svenek čuli, da je dobra mužika Velikom Borištofi - da Bruji igraju. A ja sam Bruje nažalost jako malo čuo. Krozato da smo bili premladi, gor nij bilo lazno. Mi smo se dan i noć nek vježbali.

Kad sam onda imao mogućnost - ja s nikim nisam pravao pojti tancat, ja sam sidio kod pozornice i sam poslušao. «Boah», sad je Rudi počeo solo igrati, Nac zajačit, Joc je bio kot Kaugummi. On je bio strašan. Kot se je on htio gibati i kot je ljude na se vukao.

Ja mislim ako bi bio opet dvajset, ja bi isto tako opet popao. S 18imi ljeti sam imao mogućnosti va konzervatorij u Beču, kade sam se klasiku učio i sam imao dobru profesorku. Ona mi je htila reć «Engelbert, was machst du mit deiner Stimme?» Jos ju denas čujem. Onde sam jačio «perla gloria» - tu još znam napamet! - «am Brunnen vor dem Tore». Par puti sam imao nastupe - još i va Konzerthausi - onde sam kod jedne Verdi-opere smio kot bariton pet rečenic jačit. Svi srični, nek samo ja ne - zato sam se odlučio za Paxe i hrvatsko.

Ja sam po 23-24 ljet moj glas zgubio. Toga mi je jedan operni pjevač iz Bjelorusije napravio. Njemu sam jako zahvalan. To je bio tribut za 23 ljet vikanja svaku subotu i srijedu na pozornici s čemernimi monitori i bez tehnike od danas.

Ste vi kot Paxi imali cilj od toga moći živit?

Nismo si mogli predstaviti, da se od mužike da živit. Onda su familije došle. Pak već nimaš toliko časa. Svenek krači je ta čas, u kom moreš mužikat. Čim je krači, tim moraš va manje časi već udjelat. To onda stres nastane i pod tom sve trpi. Kita vikend naprimjer, kad su bila moja dica mala bi rado bio već časa i s njimi prebavio. Ali ja sam sričan, kad me moja mužika još tako zanimlje.

Jedan od mojih nastarjih spominkov na mužiku je - Feri i Berti igraju kod Zidija na dičji mesopust.

Da, to smo rado djelali. Oto veselje od dice nije igrano. Kot su dica otvorena - oto ča kažu, to tako mislu. A oni, ki se sramuju, za te se onda človik mora skribit. Tim moraš dat sigurnost. Ja sam ta tip, ki onda tu dicu animira i motivira. Na koncu

su onda svi skupa tancali i se plakali kad su morali domom. To je bilo za mene zvanaredno - to mi je bilo to vridno. I ja sam si siguran, da je čuda dice kroz naš aktivitet vidilo to - ok, ovo bi mogao i ja djelat. Kad sam ja čuo po prvi put Elektrikere - gitare već nek oni sami! - sam se pitao, je li čedo te križi to zdurat. *Wahnsinn*. I to je mene na to spomenulo kako sam ja kot ditič igrao Strebersdorfi, i ja se onde niš nisam *scheissal*. Ča stoji svit? Dičaki, divičice - nute!

*Intervju - Konstantin Vlašić
Slike - Michael Hendl*

Bertia Kuzmića na pozornici moreš doživiti
6.12. u hrvatskom centru pri svečanosti «70 ljet HAK» i 8.12. pri jubileju
«15 ljet Elektrikeri».

ČUJTE, ČUJTE LJUDI SVI: PAX-I SVEČUJU 40 LJETI!

Subota, 11:00 uri. Škuri oblaci, u daljini se rasikuje i grmi. Još trudni od petka, se šakica Gerištofci trudi, da se veliki šator opet spravi i bude pripravan za folklorno otpodne. 12:30. Nebo se razlije i grmljavina je direktno prik maloga Gerištofa. Kot da bi se približavao kraj svita! Ognjobranci gledaju, da šator ne otpluje. Pajuki čekaju na gladne goste. „No kod ovakovoga vrimena nam sigurno nigdor neće dojt...”, se čuje. 14:30. Još svenek curi. Ali šator je pun. Ljudi se ne boju vrimena. Ljudi su veseli. Ljudi uživaju. Ljudi svečuju ov zvanaredan jubilej. Da, da. Nije svaki dan, da PAX-i svečuju 40 ljet.

Od 31. augusta do 2. septembra je bilo cijelo selo na nogu. Gerištofi „kod Peričanovi“ su nam

svim poznati PAX-i u ogromnom i ljubezno dekoriranom šatoru svečevali svoje 40-ljetno postojanje. Pomagači svih gerištofskih društav su omogućili organizaciju fešte i gledali, da se vi-kend dobro ugoda. Jur petak su različne poznate muzičke grupe iz cijelograđišća povukle ljudu u malo selo. Svetačnost se je počela navečer s grupama „Koprive“, „FTM Trio“, „Od Srca do Srca“, i „Brilliance“. Vrhunac večera je bila prezentacija najnovije CD-jke „PAX History“, ka sadržava 40 jačak od početka grupe skroz do najnovijih produkcijov. Subotu se je jur u dvi ura otpodne počeo program s Folklorem Woodstockom, kade je ukupno 15 grup iz cijelograđišća i susjedne Ugarske zabavljalo goste. Isto tako su imali ljudi na šarom sajmu mogućnost, kupiti domaće špe-

cijalitete i umjetnosti. Za najmladje goste se je skrbio animatorski tim mlađih Gerištofcova. Bez pauze se je navečer svetačnost nastavila s glavnim programom cijelog vikenda: grupe „Babaritenori“ i Wili Resetarits, „Lole“, „Mir“, „Stari Bruji“, „Ruben Dimitri“, „Bruji“, „Coffeshock Company“ i „Šetnja“ su došli čestitati PAX-om. Najvažniji prinos ovoga večera su sigurno bili PAX-i sami, ki su sa svojimi jačkami animirali ljudu za tancanje i oduševili sve goste. A to tako jako, da je današnja mladina i oni, ki su bili mlađi pred 40-im ljeti, zavinuli željezne trame pod tančenim podom. Bilo je čutiti, da su domaći navijači jako gizdavi na svoju seosku grupu i da su jur 40 ljet povezani s njimi. Spominjam se još dobro na moj prvi doživljaj s PAX-i. Bilo je to prilikom

35-ljetoga jubileja. Bila sam 12-ljetna divičica i smila prvi put na mužiku, ali samo zbog toga, kad su to bili PAX-i, ki su svečevali.

Isto kot petak, se je šator stoprv ispraznio, kad je bilo jur zdavno vidno. Nedilju u 10 ura se je na nakanenje Pax-ov služila svetačna sveta maša, ku su oblikovali Brezovci i crikveni zbor Mjeno-vo. Potom su imali gosti mogućnost, okriptiti se dobrom jilom i uživati fantastičan folklor u šatoru. A kako, da ovo ljetno svečujemo 40 ljet PAX? Sve se je počelo 1977. ljeta, kad su 4 mladići – svi još pod 18 – odlučili osnovati muzičku grupu. Pomoćom nekoliko ljudi i općine je bilo moguće, kupiti prve inštrumente, s kimi su mogli 22. septembra prvi put nastupiti, a to na jednom veselju u pauzi. Vrijeda na to se ončas mlađa grupa odluči za ime „PAX“, ča je latinska rič za mir. Feri Fellinger, Berti Kuzmits, Franz Jambrich i Franz Kröpfl ostaju sva ljeta fiksni člani grupe, ali u 40 ljeti mnogo ljudi dojde i projde. Kroz sva ljeta se minjaju muzičari, a osobito pjevačice. Cora, ka je bila prva i legendarna jačkarica PAX-ov, će ostati svenek mala zvjezdica grupe i nam je svojim divnim glasom ostavila čuda lipih spominkov. Tome Janković je jur od 2001. ljeta važan član grupe. Koncem 2017. ljeta se je pjevačica Marija Alač pridružila grupi. Za ov jubilej su si i bivši člani Max Prenner i Kristijana Ujkica odlaznili da svečuju s grupom. PAX-i su sa svojimi nastupi, osobito u Gradišću i Beču, zabavljali i povezivali gradišćanske Hrvate. Neko vreme su svaku srijedu napunili „Centar“ u Beču, a na vikend su zabavljali u domaći krajina na različni bali, veselji ili fešta. Isto tako su bili dugi čas na programu „Dan mladine“: u 45-ljetnoj tradiciji su PAX-i 20 puta nastupali na Danu mladine. Ali ne samo to, i u nimški seli su širili gradišćansko hrvatsku kulturu, a većkrat i putovali malo dalje: čuda puti su bili u Hrvatskoj, ali jedan vrhunac je sigurno bio dobitak festivala u Kanadi s jačkom „Stara ljubav“.

U okviru mojega predznanstvenoga djela za maturu sam imala mogućnost, načiniti intervju s Ferijom Fellingerom, ki je opisao najveći uspjeh PAX-ov slijedećimi riči: „Ako najzad gledam vi 40 ljet, moram reć, da je najvažnije, da su od početka današnja mladina, svi tovaruši i svi selski ljudi ov projekt „PAX“ nosili i su za vim stali i su se veselili, da imadu selsku grupu. Za me, ili za nas, je bilo najlipše, kad smo tili bilo kade igrat pak su tili onda vi Gerištofcij dojt na naše nastupe skupa.“

Tim se vidi, kako su PAX-i živili za ljude, za kulturu i za gradišćansko hrvatski identitet. A to jur 40 ljet dugo.

Konačno mi leži na srcu, da se Pax-om zahvaljujem za njev trud i angažman, kim su nam svim jur čuda puti polipšali život. Živili PAX-i! Još najmanje 40 ljet!

Veselimo se jur na drugu feštu prilikom vašega dođućega jubileja!

Nina Buranits
Slike - Michael Hedl

VOLO U „NOVOJ KITICI“

Kad mi je moja družica, ka je sada član HAKa (@moja družica: super odluka!), u daleku Etiopiju pisala je li bi si mogla predstaviti, jedan članak za Novi glas napisati, sam si mislila u prvom trenutku: Da. Zač ne? Zadaća: Članak iz Etiopije; pol strani kipicev. Moram iskreno reći, da ne znam, ča me je već stresalo. Činjenica je, da nimam pojma o čemu ću točno pisati (kad ima jednostavno toliko točak, ke bi se mogle tematizirati) ili da mora biti, svejedno ča pišem, (sam!) pol strani dužičko.

Mislila sam si, da jedna mala introduction, kade se kratko predstavim, ne bi bila čemerna za one, ke me ne poznaju:

Salomnaš! Ja sam Marica. Dojem iz Mjenova, ali momenatno živim u Etiopiji u glavnom gradu Addis Abebi (po hrvatsku: nova kitica). Dijelam kao volontarica, šaljena od organizacije Volontariat-bewegt, ka se nahadja u Beču i kooperira s „Jugend eine Welt“ i sa Salezijanci Don Bosca, u jednom projektu Salezijancev Don Bosca, ki čuva dicu i mlade ljude, ki su u prekarni životni stanji,

od žitka i siromaštva na cesti. Projekt se zove *Don Bosco Youth Center Mekanissa* (Mekanissa je kotar, kade se projekt nalazi) i ima oko 400 dice i mladih ljudi od starosti 4-24 u programu. Ov projekt nudja toliko dragocjenih programov da bi mogla minimalno deset stranic napuniti. Tako bi bilo preškoda sve samo na kratki napomenuti. Opsirno kanim samo naglasiti, da su rezultati ovoga projekta sljedeći: Dica u posebni životni situacija imaju 1. dobro zdravstveno stanje

2. različne edukacijske programe i aktivnosti u slobodnom vrimenu
3. djelaonice, kade moru pridobiti stručno znanje
4. s aktiviteti i sa skupnim igranjem i djelovanjem mogućnost najti skupčinu i čvrste žile.

U dalnjem sam si mislila da bi vas moglo zanimati ča je moja zadaća i ki dio projekta smim ja oblikovati. Na ovom mjestu kanim naglasiti, da prvič moja zadaća nije primarna i najvažnija u ovom projektu. Ali mislim da morem ovako ov članak personalizirati i vam dati mali utisak od mojega djela. Drugič je za razumijevanje mojega djela važno da i poznate pozadinu dice.

Prva dica Don Bosco Youth Centra su bila bigunci, ka su živila u kempu pri Eritrejskom boju. 2000. Ijeta se je kemp zaprio i dica i njevi obitelji su bili forcirani se preseliti u susjedstvo, ko se zove Kore. Kore je i još dandanas jedan od najsirošnjih krajev Addis Abebe i obitelji, ka u onom kraju živu, su bigunci ruralnih krajev Etiopije. Došli su u varoš u ufanju za boljim žitkom. Najveći dio dice ovoga projekta ima samo jednoga samohranoga roditelja, primarno samohranu majku s već od tri dice. Visoki procenat ovih majkov je betežan zbog nekoliko razlogov: gube/lepre, SIDA-e, tuberkuloze,... . One djelaju u zidariji (nositi teške kamene, cement,...) ili na sajmu, kade prodaju svoje povrće, ko raste u njevi vrti. Devedeset posto njih je nepismeno. Neka

dica su zgubila roditelje i živu kod rodbine ili nekoliko starija dica (od 16-ljet) živu sama.

Moja zadaća: Ja podučavam od pandiljka do petka u KG-u (čuvarnica sa školskim sistemom). Dica su od 4- do 8 ljet stara i ona su podiljena u tri stepeni po starosti. Svaki školski dan imam Engleski s KG 2. Drugi predmeti su tjelovježba (KG 1, KG 2, KG 3), igranje i kreativni odgoj (KG 1), ručni rad i likovni odgoj (KG 2 i KG 3) potporne ure (KG 2) i drama (KG 1). Moja austrijska kolegica Debora i ja smo zadnje ovo ljeto upeljale. Drama je skupno jačenje, tancanje i predstava jednoga maloga kusića po amharsku (dica ne znaju engleski). Gizdave smo na naše kusiće, jer smo je mi s našim slabim znanjem amharskoga napisale. ;-. Dodatno pripravljamo svaki dan kakvu aktivitetu za školarice i školare osnovne škole, ka su isto dica centra i programa i ka dođu po školi si zadaću napisati. Najveć se veselim gitaranju i gizdava sam na napretke svojih trih školarov.

Sada sam se trsila, da vam ovo na kratki sve navodim, ali ovo sve gluši po mojoj mišljenju presuho. Zato slijedu neki kipici, ki moru znamda moje podučavanje meru vizualizirati. Nadalje vam šaljem lipe pozdrave iz Etiopije, i željim vam „melkom gize“ pri čitanju Novoga glasa!

Vaša Marica Zvonarits

1948 - 2018

LJET I JAHRE
HRVATSKI AKADEMSKI KLUB
KROATISCHER AKADEMISCHER KLUB

06.12.2018.
SCHWINDGASSE 14
HRVATSKI CENTAR

18:00 GENERALNA SJEDNICA
20:00 70 LJET HAK SVEĆEVANJE
LIVE: GRUPA PAX

XXX8

spomenvečer / Gedenkabend

su/Sa 1.12. / 19:30

Informatikhörsaal, Freihaus der TU Wien, Karlsplatz.

Bereits einmal im Kulturzentrum Kuga aufgeführt, wird dieser ausgefallene Gedenkabend nun auch in Wien präsentiert. Während Historiker Michael Schreiber geschickt durch die Jahrzehnte lenkt - wir beginnen 1918 und gehen in Zehnjahresschritten weiter -, replizieren junge AktivistInnen der Kuga die besonderen Ereignisse dieser Jahre. Ernst, skurril, satirisch.

Mitwirkende / sudioniki:

Marco Blascetta, Konstantin Vlasich, Sebastian Pauer, Claudia Fellinger, Justin Kodnar, Michael Schreiber, Stefano Blascetta, Christian Benc Brieber

Ljeta, ka su ostavila svoje slijede u povijesti. Mlada KUGA rezimira - čitajući, recitacijom i pjesmom. Ozbiljan, skurilan i satiričan je pogled mladih KUGA aktivistic/ov na dogodjaje u ovi ljeti. Dojdite i vidite!

Gefördert aus den Mitteln der Volksgruppenförderung.

Kooperacija: HAK - hrvatski akademski klub, HTU Wien, KUGA.

EINTRITT: FREI.

KUGA

Hochschülerinnen- und
Hochschülerschaft an der
Technischen Universität Wien

DNEVNI RED GENERALNE SJEDNICE

- 1. POZDRAV I IZVJEŠTAJ PREDSJEDNICE**
- 2. IZVJEŠTAJ BLAGAJNICE**
- 3. IZVJEŠTAJ KONTROLOROV**
- 4. RASTEREĆENJE STAROGA ODBORA**
- 5. ODIBRANJE NOVOGA ODBORA**
- 6. BUDUĆE DJELOVANJE**
- 7. DISKUSIJA**

P.b.b. Nr.: GZ02Z032501M

Erscheinungsort: Beč/Wien

Verlagspostamt: 1040 Beč/Wien